

POSTANOWIENIE

28 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

na posiedzeniu niejawnym 28 października 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Bank spółki akcyjnej w W.
przeciwko M. K.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej M. K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 12 września 2024 r., VII AGa 233/24,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanej M.K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 12 września 2024 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych

funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. Odwołanie się do tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga – jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego – sformułowania tego zagadnienia z przytoczeniem wiążących się z nim konkretnych przepisów prawnych oraz przedstawienia argumentów świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (zob. np. postanowienia SN z: 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; 25 maja 2021 r., II CSK 96/21). Ponadto, w judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że wskazanie przyczyny określonej w powołanym przepisie nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (zob. m.in. postanowienia SN z: 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01,

OSNC 2002, nr 12, poz. 151; 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14; 15 kwietnia 2021 r., I CSK 720/20).

Występowania istotnego zagadnienia prawnego skarżący upatruje w konieczności udzielenia odpowiedzi na następujące pytania:

„Czy do pism składanych kredytobiorcy przez bank na podstawie art. 75 oraz art. 75c Prawa bankowego zastosowanie mają przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące oświadczeń woli (art. 60 i nast. k.c.) czy też przepisy o innych oświadczeniach (art. 65¹ k.c.)? A w przypadku odpowiedzi negatywnej, rozstrzygnięcie czy pisma banku zmierzające do rozwiązania stosunku prawnego (umowy kredytu), takie jak wezwania do zapłaty, informacje o możliwości skorzystania z postępowania restrukturyzacyjnego i w końcu wypowiedzenie umowy kredytu, wymagają podpisu upoważnionego pracownika banku, podpisu dowolnego pracownika banku, czy też nie wymagają podpisu w ogóle?”

„Kolejnym zagadnieniem prawnym, którego rozstrzygnięcie może mieć wpływ na kierunek orzeczniczy jest dopuszczalność wypowiedzenia umowy kredytu, uczynionego z zastrzeżeniem warunku - niezapłacenia zadłużenia w oznaczonym terminie.”

Wskazywane przez skarżącego wątpliwości nie mogą być uznane za istotne zagadnienia prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że rozwiązania z art. 75c ust. 1 i 2 pr. bank. mają na celu ochronę kredytobiorcy przed zaskakującym i niespodziewanym wypowiedzeniem umowy kredytu, mając na względzie doniosłe skutki, jakie wypowiedzenie wywiera na sytuację finansową kredytobiorcy. Niezależnie zatem od przewidzianego w art. 75 ust. 2 pr. bank. gwarancyjnego 30 dniowego terminu wypowiedzenia, kredytobiorca powinien zostać najpierw wezwany do zapłaty i dysponować co najmniej 14 dniami roboczymi na spłatę zadłużenia, ewentualnie na złożenie wniosku o jego restrukturyzację, o czym powinien zostać pouczone w wezwaniu do zapłaty.

Z przepisów tych nie wynika jednak, aby wezwanie do zapłaty i oświadczenie woli, którego treścią jest wypowiedzenie umowy kredytu, musiały zostać złożone w formie odrębnych dokumentów (pism). Jeżeli umowa łącząca strony nie stanowi inaczej, dopuszczalna jest konstrukcja wypowiedzenia umowy kredytu

w powiązaniu z wezwaniem do uregulowania zadłużenia i pouczenie o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia (zob. wyrok SN: z 6 czerwca 2024 r., II CSKP 1927/22; z 16 maja 2024 r., II CSKP 1019/22; z 21 lutego 2024 r., II CSKP 1860/22; z 15 stycznia 2025 r., II CSKP 1050/24, wyrok Sądu Najwyższego z 3 kwietnia 2025 r., II CSKP 559/22).

Dopuszczalne jest, co do zasady, dokonanie czynności prawnej zawierającej zastrzeżenie, że jej skutek zależy od skorzystania z uprawnienia lub woli wykonującego zobowiązanie, a zdarzenie zależne od zachowania strony może polegać na spełnieniu lub niespełnieniu świadczenia. Zastrzeżenie to podlega ocenie na podstawie art. 353¹ k.c., z uwzględnieniem normatywnej konstrukcji warunku określonej w art. 89 k.c. Zastrzeżenie warunku polegającego na spełnieniu świadczenia jest co do zasady dopuszczalne także w jednostronnej czynności prawnej obejmującej wypowiedzenie umowy, co dotyczy także wypowiedzenia umowy o kredyt pod warunkiem niezapłacenia zadłużenia (zob. wyrok SN z 15 stycznia 2025 r., II CSKP 1050/24).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie uznaje się również, że zastrzeżenie warunku polegającego na spełnieniu świadczenia jest co do zasady dopuszczalne także w jednostronnej czynności prawnej obejmującej wypowiedzenie umowy, co dotyczy także wypowiedzenia umowy o kredyt pod warunkiem niezapłacenia zadłużenia (por. wyrok SN z 8 września 2016 r., II CSK 750/15; postanowienia SN: z 28 maja 2020 r., I CSK 547/19; z 25 czerwca 2020 r., V CSK 56/20; z 14 kwietnia 2022 r., I CSK 546/22; z 24 czerwca 2022 r., I CSK 1586/22; z 13 stycznia 2023 r., I CSK 1606/22). Dostrzega się przy tym, że konstrukcja warunkowego wypowiedzenia umowy kredytowej jest w istocie prokonsumencka, gdyż daje kredytobiorcy "ostatnią szansę" na utrzymanie umowy (por. postanowienia SN: z 25 czerwca 2020 r., VCSK 56/20; z 24 czerwca 2022 r., I CSK 1586/22). Trafnie też zwraca się uwagę, że argument przytaczany przeciwko dopuszczalności zastrzeżenia w wypowiedzeniu warunku, iż warunek ten stwarza stan niepewności po stronie adresata wypowiedzenia, jest nieaktualny, gdy ów warunek polega na spełnieniu świadczenia przez adresata. Adresat ma wówczas pełną wiedzę, czy dokonał spłaty zadłużenia, a tym samym czy i z jakim dniem

wypowiedzenie umowy stało się skuteczne (por. postanowienie SN z 28 maja 2020 r., I CSK 547/19).

Jednocześnie należy uznać, że nie budzi wątpliwości fakt, iż korespondencja banku, która zawiera wypowiedzenie umowy powinna zostać podpisana przez umocowanego pracownika, co w niniejszej sprawie miało bez wątpienia miejsce - bowiem korespondencję podpisała kierownik Wydziału Umów Wypowiedzianych Banku – A. P. Stosowane zaś pełnomocnictwo materialne z 2 listopada 2016 r., zawierające m.in. możliwość wypowiadania kredytów, potwierdzone przez pełnomocnika reprezentującego bank w sprawie. zalega w aktach na k. 19. Natomiast monity windykacyjne (wezwania do zapłaty, informacje o możliwości skorzystania z postępowania restrukturyzacyjnego) według umowy łączącej strony nie musiały być w ogóle w formie pisemnej - vide: par. 6 umowy pkt 3). Formą pisemna, zresztą zachowana przez bank, obowiązywała zgodnie z umową - w zakresie jej wypowiedzenia, a nie przypomnień windykacyjnych, czy też wezwań do zapłaty - vide: par 12 ust. 1 Umowy - k. 15v.

Nie można zatem przyjąć, że przedstawione wątpliwości spełniają wymagania istotnych zagadnień prawnych w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

M.L.

[a.ł]